

Egzorcyzmy w tradycji Kościoła i jego współczesnym duszpasterstwie

(Sprawozdanie z sympozjum liturgicznego w Opolu i Katowicach, 23–24 maja 2007 r.)

W dniu 24 maja 2007 r. w Auli Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach odbyło się sympozjum na temat: *Egzorcyzmy w tradycji Kościoła i jego współczesnym duszpasterstwie*. Organizatorami sympozjum były: Zakład Liturgiki i Homiletyki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Katedra Liturgiki i Hagiografii Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego w Opolu. Poprzedniego dnia na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego odbyła się konferencja naukowa na ten sam temat, ale z nieco skróconym programem. W konferencjach uczestniczyli zaproszeni goście z różnych wydziałów i ośrodków teologicznych w Polsce i zagranicą oraz księża egzorcyci z różnych die-

cecji polskich. Zainteresowanie tematyką sympozjum było bardzo duże, dlatego aula wydziałowa od początku wypełniła się słuchaczami i tak było aż do zakończenia.

Otwarcia obrad sympozjum dokonał ks. dr hab. A. Reginek — prodiakan Wydziału Teologicznego w Katowicach. Następnie ks. abp dr Damian Zimoń, metropolita katowicki wprowadził uczestników sympozjum w tematykę obrad, wskazując na potrzebę wypracowania duszpasterskich wskazań i propozycji. Natomiast ks. dr hab. A. Żądło — kierownik Zakładu Liturgiki i Homiletyki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach zaprezentował program konferencji oraz prelegentów. Obradom przedpołudniowym przewodniczył ks. dr hab. A. Reginek.

Pierwszy referat wygłosił ks. prof. dr hab. J. Czerski (UO, Opole) na temat *Egzorcyzmy w Piśmie Świętym*. Ukazał w nim najpierw, że złe duchy są to także stworzenia, które zbuntowały się przeciw Bogu. Następnie podał biblijne przykłady działania złego ducha w Starym Testamencie. W Nowym Testamencie szczególne znaczenie ma działanie Jezusa Chrystusa, który broni i uzdrowia ludzi pod wpływem złego ducha. Na przykładzie kuszonego Jezusa, który na pustyni pokonał złego ducha, wskazał na sposób walki chrześcijanina ze złym duchem.

W drugim referacie ks. prof. dr hab. H.J. Sobeczko (UO, Opole) poruszył problem *Egzorcyzmów w liturgicznej tradycji Kościoła*. Podkreślił w swojej wypowiedzi, że Kościół od początku swojego istnienia starał się tak jak Chrystus w swojej działalności pomagać ludziom, którzy znaleźli się pod wpływem złego ducha. Mocno zaakcentował wiarę i przekonanie Kościoła, że Chrystus przez swoje misterium paschalne pokonał już moc złego, dlatego chrześcijanin zjednoczony z Chrystusem nie musi się bać złego ducha, bo sam Chrystus go obroni.

Następny referat wygłoszony został przez ks. dr hab. A. Żądło (UŚ, Katowice), który zaprezentował *Nowy obrzęd egzorcyzmów z jego strukturą i treścią*. Księga liturgiczna zatytułowana *Egzorcyzmy i inne modlitwy błagalne* została wydana w formie wzorcowej jako część *Rytuálu Rzymskiego* w 1998 r. w Rzymie. Polskie tłumaczenie książki zostało wydane w 2002 r. w Katowicach. Księga składa się z wprowadzenia teologicznego i pastoralnego, dwóch rozdziałów obejmujących obrzęd egzorcyzmu większego i teksty do stosowania według uznania oraz z dwóch dodatków, które zawierają błaganie i egzorcyzm stosowane w szczególnych okolicznościach życia Kościoła oraz modlitwy błagalne, jakie wierni mogą prywatnie zanosić w zmaganiu się z mocami ciemności.

Przedpołudniową sesję obrad zakończył referat ks. prof. M. Sodiego (UPS, Rzym), który zajął się w swoim wystąpieniu *Duchowością egzorcysty*. Wskazał na wysokie wymagania stawiane osobom pełniącym posługę egzorcysty, dotyczące poziomu życia wiary i moralności, a także odpowiedniego poziomu wiedzy teologicznej, psychologicznej i pedagogicznej. Egzorcysta powinien permanentnie pogłębiać swoją duchowość, aby z niezachwianą wiarą i nadzieją w moc Chrystusa mógł wypełnić powierzone mu przez Kościół zadanie.

Pierwszą popołudniową sesję rozpoczął referat ks. mgr lic. M. Wolińskiego (Paniówki) zatytułowany *Niezbędność postugi egzorcysty w zwyczajnym duszpasterstwie Kościoła*. Referent pełni posługę egzorcysty w archidiecezji katowickiej. Powyższy referat miał charakter wprowadzenia do dyskusji panelowej na temat *Świat odczuwa potrzebę postugi egzorcysty*, której przewodniczył ks. dr J. Międzybrodzki (Radio eM Katowice). W ramach dyskusji krótkie komunikaty wygłosili: dr K. Gąsior (AŚ, Kielce) — *Psychologiczne uwarunkowania potrzeby postugi egzorcysty*; A. Ostaszewska (SPCH, Warszawa) — *Psychiatryczne uwarunkowania potrzeby postugi egzorcysty*; ks. dr M. Łuczak (UŚ, Katowice) — *Socjologiczne uwarunkowania potrzeby postugi egzorcysty*; dr nauk med. A. Matysek (Mikołów) — *Medyczne uwarunkowania potrzeby postugi egzorcysty*.

Druga sesja popołudniowa, mająca charakter dyskusji panelowej, koncentrowała się wokół problematyki wychowania do walki z szatanem. Referat wprowadzający na temat *Szatan jest obecny i działa w świecie* wygłosił ks. dr A. Posądzki (*Ignatianum*, Kraków), dlatego całą dyskusję panelową ramowo sprowadzono do pogłębienia zagadnienia, które zostało sformułowane następująco: *Świat musi czuwać i podejmować walkę z szatanem*. Poszczególne komunikaty wygłosili: ks. dr hab. J. Kochel (UO, Opole) — *Wychowanie do walki z szatanem przez katechezę*; ks. dr hab. J. Twardy (UŚ, Katowice) — *Wychowanie do walki z szatanem przez homilię*; ks. dr P. Kulbacki (KUL, Lublin) — *Wychowanie do walki z szatanem przez programy ruchów religijnych*; ks. T. Owczarek (Łódź) — *Wychowanie do walki z szatanem przez kierownictwo duchowe*.

Przewidziane w programie sympozjum dyskusje po każdej sesji obrad pokazały ogromne zainteresowanie i aktualność problematyki związanej z egzorcyzmami. W dyskusji głos zabierali księża egzorcyci, studenci teologii, katecheci i nauczyciele religii. Najczęściej poruszane problemy w dyskusji koncentrowały się wokół zagadnień związanych z rozeznawaniem między opanowaniem przez złego ducha a chorobą psychiczną, zdobywaniem kompetentnej wiedzy związanej z tym problemem oraz wykorzystaniem księgi liturgicznej w różnych sytuacjach.

Ks. Rudolf Pierskała